

ماده ۳۹:

مشمولان خدمت وظیفه عمومی از نظر وضع مزاجی و استعداد جسمی و روانی به چهار دسته به شرح زیر تقسیم می‌شوند:

- 1- کسانی که از نظر جسمی و روانی سالم و قادر به انجام خدمت هستند - 2. کسانی که به علت نقص عضو و یا ابتلا به بیماری از سلامتی کامل برخوردار نبوده اما قادر به انجام خدمت در امور غیر رزمی می‌باشند - 3. کسانی که به علت عدم رشد یا ابتلا به بیماری موقتاً قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نیستند - 4. مشمولانی که به علت نقص عضو یا ابتلا به بیماری جسمی و یا روانی به طور دائم قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نیستند.

تبصره ۱:

نحوه طبقه بندی مشمولین و طرز معاینه و ضوابط معافیت پزشکی آنها بر اساس مقاطع تحصیلی مشمولین به موجب آیین‌نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولین خدمت وظیفه عمومی می باشد که وزارت دفاع با کسب نظر از وزارتخانه‌های کشور و بهداشت، ظرف حداکثر شش ماه تهیه می‌کند که پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲:

نحوه آموزش و خدمت مشمولین معاف از رزم، برابر دستورالعملی است که از سوی ستاد کل تهیه و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۳:

کسانی که به مواد مخدر اعتیاد دارند، مشمول بند (۳) این ماده می‌شوند و به هنگام معاینه، شناسایی و از سوی واحدهای وظیفه عمومی برای ترك اعتیاد به مدت حداکثر شش ماه به مراجع ذی‌ربط معرفی می‌گردند.

تبصره ۴:

نیروهای مسلح مکلفند در حین خدمت، کارکنان وظیفه‌ای را که به مواد مخدر اعتیاد دارند، شناسایی و از سایر سربازان جدا نمایند و آنها را در واحدهای مستقل و مخصوص به کارگیری و به مراجع ذی‌ربط برای ترك اعتیاد در مدت يك ماه توسط پزشك معالج، معرفی کنند و در طول خدمت تحت نظر و مراقبت‌های لازم قرار دهند. مدت ترك اعتیاد برای يك بار جزو خدمت دوره ضرورت محاسبه می‌شود. این افراد پس از پایان خدمت قانونی از خدمت ترخیص می‌شوند لیکن در هر حال صدور کارت پایان خدمت منوط به ارائه گواهی ترك اعتیاد است.

ماده ۴۰:

به مشمولانی که به علت ابتلا به بیماری موقتاً قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نباشند برای مدتی که شورای پزشکی تعیین می‌نماید و در هر حال متجاوز از یک سال نخواهد بود معافیت موقت پزشکی داده خواهد شد و در سال دوم در صورت ادامه بیماری به همان نحو اقدام و چنانچه در سال سوم نیز قادر به انجام خدمت نباشند به طور دائم از خدمت دوره ضرورت معاف خواهند شد.

تبصره ۱:

مشمولان پزشک فقط در صورتی معاف دائم از خدمت دوره ضرورت شناخته می‌شوند که قادر به اشتغال به حرفه طبابت نباشند. آن تعداد از مشمولین خدمت دوره ضرورت پزشک که از سلامتی کامل برخوردار نیستند

لیکن قادر به طبابت می‌باشند، به خدمت دوره ضرورت اعزام می‌گردند و برابر نظر شوراهای پزشکی از خدمت سنگین معاف خواهند شد.

تبصره ۲:

در زمان جنگ یا بسیج همگانی می‌توان افرادی را که در زمان صلح به علل پزشکی یا تکفل از خدمت دوره ضرورت معاف شده‌اند نیز به خدمت احضار کرد.

ماده ۴۱:

کلیه مشمولین وظیفه باید قبل از اعزام به خدمت توسط يك پزشك از نیروهای مسلح معاینه شوند و در صورت نبودن پزشك از نیروهای مسلح، توسط پزشكان غیرنظامي متعهد که صلاحیت آنان به وسیله نیروي انتظامي تأیید شده باشد، معاینه گردند.

تبصره ۱:

اظهار نظر در مورد معافیت پزشکی مشمولین توسط سه نفر پزشك نیروهای مسلح در هر شهرستان صورت می‌گیرد، رأی اکثریت این پزشكان معتبر است.

تبصره ۲:

نیروهای مسلح موظفند پزشكان مورد نیاز شوراهای پزشکی را به نیروي انتظامي معرفي نمایند. در صورتی که تأمین پزشكان مورد نیاز از نیروهای مسلح امکان پذیر نباشد، نیروي انتظامي از پزشكان غیر نظامي مورد تأیید در شورای پزشکی استفاده می‌نماید.

تبصره ۳:

دولت مکلف است همه ساله هزینه تجهیز و تشکیل شورای پزشکی و شورای عالی پزشکی، فوق‌العاده پزشكان عضو شوراهای مذکور و همچنین هزینه معاینات تخصصي مشمولینی که از پرداخت هزینه معاینات معاف می‌باشند و هزینه‌های اجرای تبصره‌های (۳) و (۴) ماده (۳۹) را در اعتبارات نیروي انتظامي و بیمارستان‌های ذی‌ربط پیش‌بینی نماید.

ماده ۴۲:

در صورتی که مشمولان در حین خدمت دوره ضرورت مبتلا به نقص عضو یا بیماری‌هایی شوند که پس از اتمام مدت معالجه که کمتر از ۶ ماه نباشد و طبق نظر شورای پزشکی بیمارستان‌های نیروهای مسلح جمهوری اسلامی که مورد تأیید عقیدتی- سیاسی در نیروی مربوطه هستند قادر به انجام خدمت نباشند از انجام بقیه خدمت دوره ضرورت معاف خواهند بود.

تبصره:

دوران معالجه مشمولان موضوع این ماده جزو خدمت دوره ضرورت آنان محسوب می‌گردد.

ماده ۴۲ مکرر:

مشمولینی که در شورای پزشکی شهرستان مربوط با معاینه بالینی معاف از خدمت تشخیص داده نشوند و به تشخیص این شورا یا رئیس واحد وظیفه عمومی مربوط یا اعتراض مشمول، نیاز به معاینه تخصصی باشند، رئیس حوزه موظف است آنان را به نزدیکترین مرکز مجهز وزارت بهداشت، یا بیمارستان‌های نیروهای مسلح

معرفی نماید تا مورد معاینه قرار گیرند و نتیجه معاینه تخصصی برای تصمیم گیری به شورای پزشکی همان شهرستان ارسال و در صورت اصرار بر اعتراض مشمولین با تامین هزینه ها از سوی مشمول نتایج جهت تصمیم گیری به شورای عالی پزشکی متشکل از پزشکان متخصص استان ارسال گردد.

تبصره ۱:

مشمولین که متقاضی معاینه تخصصی باشند , قبلا باید هزینه های پیش بینی شده را به حساب دولت پرداخت نمایند , پس از معاینه طبق این قانون با مشمولان رفتار می شود. مشمولین که به تشخیص شوای پزشکی نیاز به معاینه تخصصی دارند, همچنین مشمولین مددجو تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور و افرادی که به تایید کمیته امداد امام خمینی (ره) محل فاقد تمکن مالی هستند از پرداخت وجه مزبور معاف می باشند.

تبصره ۲:

مراکز مجهز وزارت بهداشت یا بیمارستان های نیروهای مسلح موظفند به وضعیت مشمولین معرفی شده مربوط خارج از نوبت رسیدگی نمایند و آنان را حداکثر ظرف یک ماه مورد معاینه تخصصی قرار دهند.

تبصره ۳:

چنانچه مشمولینی که برای معاینات تخصصی به مراکز مجهز وزارت بهداشت یا بیمارستان های نیروهای مسلح معرفی شوند , ظرف یک ماه به این مراکز مراجعه نکنند , پس از تعیین تکلیف به خدمت اعزام می شوند.

ماده ۴۳:

چنانچه رئیس سازمان یا نماینده او اطمینان حاصل نماید که رای شورا پزشکی مطابق مقررات صادر نشده است , پرونده برای بررسی به شورای عالی پزشکی که از سه پزشک متخصص نیروهای مسلح تشکیل می گردد ارجاع می دهد نظر این شورا قطعی و لازم الاجرا است.